

Laura
Krauz

tretia
strana
mince

MARENČIN PT

*Tvoja nudná práca je snom nezamestnaného.
Tvoj malý dom je snom bezdomovca.
Tvoja trocha peňazí je snom toho, ktorý nemá nič.
Tvoje nezbedné dieťa je snom tých, ktorí nemôžu mať deti...
Vždy budme vďační za to, čo máme,
iní o tom možno len snívajú.*

Odin

Tretia strana mince

LAURA KRAUZ
Tretia strana mince

MARENČIN PT

Copyright © Laura Krauz, 2022
© Marečín PT, spol. s r. o., Bratislava, 2022
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marecin@marecin.sk www.marecin.sk
Cover © Marečín Media, 2022
Layout © Marta Blehová, 2022
945. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0974-4 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0975-1 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0976-8 (ePub)

PROLÓG

Ina dvihla k perám pohár sladkého moku, ovlažila sa skôr, ako si stihla so mnou pripiť. „Na všetkých kreténov sveta!“ zakričala tak nahlas, že ju museli počuť aj susedia na prvom. Hodila som po nej malý ozdobný vankúš. „Hej, neblázni, ja tu chcem v pokoji dožiť.“

Zhrozene sa na mňa uškrnula.

„Na všetky slobodné a šťastné ženy,“ opravila som ju tichšie.

„Pripadám ti šťastná?“ blabotala. Po lícach sa jej kotúlali slzy ako hrachy, špirála sa jej roztiekla, vyzerala ako z hororu.

Chcela som jej povedať, že šťastie je voľba, že každý nový deň nám prináša nádej na nový začiatok, že má viac, ako by si iní možno priali... no po zvážení hladiny alkoholu v jej krvi som len mávla rukou. „Je to len otázka času.“

„Morituri te salutant,“ naznačila pohárom v ruke ďalší prípitok.

Rozosmiala ma.

„Tebe je to smiešne?“ vyvalila na mňa oči.

„Iba sa čudujem, že si si nezlomila jazyk. Latinčina ti sekne, keď si opitá.“

„To je krylovka, nie latinčina,“ pokrútila hlavou. „A nie som opitá.“

„Ahááá,“ zahrala som prekvapenú. „A Kryl nebol chlap? Nech mu je zem ľahká...“

„Ten ma nestihol okašľať.“

Načiahla som sa po mobile, do YouTube som zadala meno spomínaného muža aj s Ingridiným novým mottom a pridala som hlas. *Cesta je bič, je zlá jak pouliční dáma, má v ruce štítky, v pase staniol, a z očí chťíč jí plá, když háže do neznáma, dvě křehké snítky rudých gladiol.*

„Vypni to!“ udrela ma po ruke, že mi mobil takmer vypadol. V snahe vyhnúť sa ďalšiemu záchvatu jej plaču som rozkazu vyhovel.

„Vyhrážal sa mi, že bude chcieť deti do starostlivosti, ak sa nedohodneme na výživnom,“ opäť potiahla nosom. „Chápeš? Rovno pred vstupom do súdnej siene.“

„Fíha! A nechcel to tak od začiatku?“

„To boli len reči, aby ma vystrašil! Celé to nafúkol! Najprv sa údajne nechcel rozvádzať. Len zastrašoval. Pred svojimi svätuškáorskými rodičmi chcel hrať divadlo. Každý by sme si hrabali na svojom piesočku a naoko by sme tvorili usporiadanú famíliu. Ani ku kariére mu to nepasovalo. Budúci pán kandidát na primátora! Za rodinu! Za ľudí...“

„Takže si ustúpila.“ Informácia o Marekovej kandidatúre ma prekvapila, no nateraz som ju vypustila.

„A čo som mala robiť? Známosti má aj v pekle... Odklepli mu osemdesiat eur na kus.“

„Akože na dieťa? To ti bude prispievať len dvestoštyridsať eur mesačne?“

„Trafila si sa na cent presne!“

„Ale veď to nepokryje ani...“

„Ani hovno! Máš pravdu.“

„A byt?“

„Nadobudol ho pred svadbou.“

„Do riti...“

„Hlbšie!“ odsekla a vypila pohár do dna. Ihneď siahla po fľaši a doplnila zásoby.

„Bolo ti ho treba?“

„Lukáša? Ozaj si myslíš, že on bol hlavnou príčinou rozvodu?“ zaštikútala. „Pritlačila ho Lea. Je v šiestom mesiaci. Aj preto to bol super rýchly proces.“

„Lea? Kto je zasa Lea?“

„Trikrát hádaj!“

„Vy sa nezdáte!“

„Je to kosť. Štíhla, drobné kučery jej siahajú takmer po pás.“

„Si ju gúglila?“

„Nebolo treba! Čakala ho pred súdom. Len čo vyšiel, pokýval jej hlavou, asi nejaké dohodnuté gesto, a ona sa mu celá bez seba hodila okolo krku. Mirka sa rozrevala hneď na schodoch, ja až v aute.“

„Au... musela to vidieť?“ nechcela som ani pomyslieť na dopad tohto obrazu na psychiku ich dvanásťročnej dcéry.

„To sa fakt pýtaš mňa? Aspoň si zloží ružové okuliare. Doma ten kretén vykrikoval len o tom, ako som sa začala kurviť...“

„Priskoro,“ zašomrala som si popod nos. „Pôjdete k Lukášovi?“ Načrela som do misky s orieškami, potrebovala som vyrovnáť množstvo alkoholu a jedla v žalúdku. Cítila som, ako sa mi začína točiť hlava.

„To ťažko. Minulý mesiac si vymazal moje číslo. Vraj je preňho na založenie novej rodiny ešte priskoro. Museli by sme

hľadať nové bývanie, všetci by sme sa uňho nepomestili. Necítil sa na výchovu dvoch pubertálnych detí a... bla, bla, bla...“

„Tak – morituri te salutant,“ vzniesla som prípitok tentoraz ja. „Aspoň vieš, prečo nepotrebujem k životu žiadneho mača.“

„Ani sex?“

Mávla som rukou. „Zvykneš si... aj na železnú košeľu.“

„U našich si tak skoro nevrzнем, neboj,“ prehodila Ina a zatvárala sa skormútené.

„Až tak?“

„Nemám inú šancu. Našťastie mi to navrhli sami, nemusela som sa im prosiť. Aspoň kým sa opäť trochu nepostavím na nohy. Maťko pôjde do jaslí, ja sa vrátim do práce... a po trinástich rokoch aj do rodičovského domu.“

„A teraz už chápeš, prečo nemám chlapa a namiesto zháňania darcu spermií si chcem dieťa adoptovať,“ skonštatovala som sucho.

„Dobre si to premysli,“ zívla Ina, zviezla sa nižšie na gauč a hlavu si oprela o bočné operadlo. Do niekoľkých sekúnd začala pravidelne dýchať.

„Nemám čo, drahá,“ zamrmlala som si popod nos, keď som ju prikrývala dekou. „Sama dobre vieš, že nemám čo...“

I.

„Si robíš srandu, však?“ odpila som si z ľadového nealkoholického mojita. Sedela som oproti Ine, svojej najlepšej kamarátke z čias, keď sme drali zadky v školských laviciach, a sledovala ľudí, ktorí sa tmolili mestom uprostred horúceho slnečného dňa. Najprv sa chcela stretnúť vo fitku, túto alternatívu som jej zatrhlá. Nechcelo sa mi prekrikovať hlučné stroje ani preberať tému, ktorá mi má zmeniť život, niekde medzi spotenými telami.

„Nerobím,“ pokrútila Ina hlavou. Nevedela som, či sa mám smiať alebo vystrúhať zúfalú grimasu, aby som ju aspoň čiastočne napodobnila a zžila sa s jej novou situáciou.

„Chceš sa rozvieť? To len tak? Z ničoho nič?“ zopakovala som, čo mi len pred malou chvíľou povedala.

Ina dlho mlčala, potom si odpila zo studenej perlivej minerálky. „Niekoho som stretla.“

A je to tu! „To ma podrž! Ty si sa načisto zbláznila!“ vykrikla som tak nahlas, že sa niekoľko ľudí od vedľajších stolov pozrelo naším smerom.

„Dani, ty to nikdy nepochopíš...“ Ina sklopila zrak.

Pravdepodobne čakala, že u mňa nájde oporu a pochopenie, ale ja som jej naozaj nerozumela. Vždy som jej život

považovala za ideálny. Mala manžela, prezentovala ich vzťah ako dokonalý, závideniahodný. K dvom deťom v predpubertálnom veku pribudlo pred dvomi rokmi tretie. Vraj neplánovali, no nový člen rodiny, klopujúci na dvere, zmenil ich život od základov. Popravde som si tú pozitívnu zmenu v ich beztak pozitívnom živote už ani nedokázala predstaviť. Teraz mi pri pohári ľadovej minerálky len tak zahlási, že všetko to dokonalé a ideálne ide zničiť pre niekoho, kto jej pobláznil hlavu.

„Lebo nemám muža a deti? Preto to nikdy nepochopím? Lebo som sama? Nepochopím, aké to je, keď niekoho stretneš?“ vykĺzlo mi z úst rozhorčene. Zhlboka som sa nadýchla, aby som trochu upokojila zrýchlený tep. Takto sa náš rozhovor nemal začať. Opäť som si trochu usrkla sladkého nápoja a zmiernila som tón: „Mýliš sa, In.“

„Tak som to nemyslela,“ pošepla takmer nečujne.

„A ako teda?“

„Som unavená. Zo života, z detí, z Mareka, zo všetkého. Stala som sa slúžkou a väzňom... Ak nenakupujem, varím. Ak nevarím, upratujem. Ak neupratujem, periem, žehlím, utieram prach, učím sa s deckami, vláčim ich na krúžky alebo utekám s malým Matejom na plávanie. Zabudla som ešte na preliezačky, detské ihriská a neustále zháňanie školských kníh, pomôcok, oblečenia, z ktorého každú chvíľu vyrastú. Vieš, koľko práčov bielizne vyperiem týždenne? Panebože, keby som to začala počítvať na mesiace a roky...“ Mávla rukou. „Neriešim nič iné, len kto má aký prúser v škole, čo budem na druhý deň variť, kto má zvýšenú teplotu, kašeľ, chrípku, kto dovliekol poznámku zo školy, koho tlačia topánky, čo treba dokúpiť... a to je jeden neutíchajúci kolotoč. Ak potrebujem ísť na preventívku na gyndu, tak musím pol roka dopredu hľadať obeť,

ktorá mi postráži dieťa. O kaderničke a kozmetičke nesnívam, kino sa pre mňa stalo rovnako nedosiahnuteľné ako let na Mesiac. Cítim sa na to stará.“ Rukou si prehrabla ofinu, až teraz som si všimla, že by sa jej naozaj zišlo zafarbiť korienky a zostrihnúť končeky. „Celý čas od pôrodu sa cítim stará na také malé dieťa... a hlavne, ja neviem, či mi budeš rozumieť... akoby som ani nebola ženou, len strojom, čo všetko musí a nič nemôže.“

Nestihla som zareagovať, jej monológ nabral nový smer.

„Marek chodí domov neskoro večer, občas nepríde vôbec.“ Keď postrehla môj spýtavý pohľad, rýchlo dodala: „Vraj služobky.“

V *štátnej správe isto*, prebleslo mi hlavou. „Vraj? Chceš povedať, že niekoho má? Aj on?“ neodpustila som si dôvetok, hoci som si radšej mohla zahryznúť do jazyka. Ničomu som nerozumela, za posledné mesiace sa všetci okolo mňa rozchádzali, rozvádzali. Ja som pre istotu už do žiadneho vzťahu šliapnuť nechcela. Istým spôsobom ma samota ubíjala a naplňala zároveň.

„Ja... neviem to s istotou, ale...“ Zasekla sa. „Myslíš, že by mu nechýbal sex? Nespál so mnou, bože, veď ja už ani neviem koľko. Vždy je unavený, vystresovaný, nervózny... A z čoho? Z toho, že sa ubíja v práci? Veď je to, koniec-koncov, jeho voľba... alebo sa mylím? Každý z nás má na výber.“

Znovu som len mykla plecami. Chcela som nechať Inu vyrozprávať sa, hoci som ju volala von s úplne iným zámerom. To ja som potrebovala vypočuť a povzbudiť, uistiť sa, že môj šialený nápad je správny.

„A potom som ho stretla. Je vždy milý, vtipný, príjemne vonia,“ zahanbila sa. Zdalo sa mi, že má teraz tesne pred šty-

ridsiatkou druhú pubertu. Len čo naňho pomyslela, v lícach sa jej objavila červeň.

„A potom si sa zobudila... Alebo si vypla telku či nalistovala novú kapitolu?“

„Dani, prestaň,“ zagánila na mňa nahnevane, dokonca som mala pocit, že som v jej tvári zbadala tieň sklamania. „Nemysli si, že to bolo pre mňa jednoduché.“

„Čo? Podviesť Mareka, ktorému si porodila tri deti a pred ypsilon rokmi sľúbila vernosť až za hrob?“ Akokoľvek som sa snažila skrývať opovrhnutie, predsa len by ho v mojom tóne počula, ak by chcela.

Ina stíchla. Možno dokonca oľutovala, že sa mi priznala. Ja som jej však skutočne nerozumela. Mala všetko, po čom iné túžia – možno som po takom živote čiastočne túžila aj ja –, a práve celý svoj život, všetky svoje životné istoty, chcela hodiť za hlavu. Pre pár pekných chvíľ. Boli vôbec pekné? Alebo si ich prifarbila a stali sa aspoň čiastočne výplodom jej doma potlačovanej fantázie?

„Celé roky som dúfala, že sa zmení... Že ma bude ľúbiť viac, ak urobím, čo mu uvidím na očiach. Ak ho odbremením od starostlivosti o domácnosť, o deti. Ak budem poruke vždy, keď ma bude potrebovať, ak tu budem pre neho, hoci on nikdy nebol pri mne, keď som ho najviac potrebovala. Tým večným čakáním som strácala samu seba. Niekedy jednoducho musíš odísť, aby si sa opäť našla. Aby si vstala z popola... Žijeme len raz. Ja neviem, kedy som sa naposledy smiala. Pri ňom, s ním...“

Ine zvláštne preskočil hlas, bolo jasné, že premáhala plač.

„Už som si ani nepamätala, aké to je, keď sa ti niekto len tak hrá s vlasmi. Vníma tvoju prítomnosť, hľadí na teba, nie cez

teba či ponad teba,“ rezignovane mykne plecami. Tón jej hlasu sa zrazu úplne zmenil. Dotkla sa končekov vlasov, potiahla ich pred seba, pery sa jej zvlنili do nežného úsmevu. „Keď si medzi ne vplietol prsty a pobožkal ma na konček nosa, cítila som sa, akoby som kráčala po oblakoch. V jeho geste bolo tolko nehy, až som túžila, aby ten okamih trval večne. Opäť som nadobudla pocit, že žijem. Že som pre niekoho dôležitá, krásna, že niekoho priťahujem, chápeš? Je jedno, koľko máme rokov, potrebujeme cítiť nehu. Dani, ja som už nežila, len prežívala. S Marekom či bez neho.“

„A kedy si to, prosím ťa, stihla?“

„Čo?“

„No čo asi? Randit! Teraz si mi opisovala, ako máš všetkého cez uši, nestíhaš sa doma ani vycikať, a kde-tu zrazu nový chlap na obzore.“

„Kým Matej spal.“

„A ešte mi povedz, že si ho stretla na preliezačkách, na prechádzke v parku alebo v materskom centre!“ zasmiala som sa trpkou, naozaj som si nevedela predstaviť, kde človek v dnešnej dobe môže stretnúť spriaznenú dušu, zvlášť ak je naozaj taký zaneprázdnený, ako mi to neustále opisovala.

„Vlastne áno...“

„Prosím?“

„Má tiež synčeka, je na materskej.“

„No zbohom, novodobý fenomén! Oteckovia od dobroty nevedia, čo so sebou, zachcelo sa im vymieňať si roly, realizovať sa pre rodinu, skutočnosť je však úplne iná, no nie? Zostanú s deckom doma, ženu vyženú za lepším zárobkom, odvolávajú sa na emancipáciu, na to, že tento štát treba požmykať, keď sociálka a daniari celý život žmýkajú ich, a po-

tom im doma semeno tečie na mozog, však?“ neudržala som jazyk za zubami.

Ina pokrútila hlavou. „Je vdovec. Jeho žena krátko po pôrode zomrela na rakovinu krčka maternice.“

II.

„To nemyslíš vážne! Vdovec? Rútiš sa do veľkých problémov, dievča,“ znova som si odpila, cítila som, ako mi rozhorúčené ústa chladí ľadová triešť. Mala som chuť vysypať ju Ine rovno do lona. Možno by to pomohlo. Ako som tak nad jej situáciou premýšľala, pochopila som, že rola uponáhľanej matky a milenky cudzieho muža jej vyhovuje. Status quo a bodka. Čo kto má, to mu zostáva. Na psychologické okienko bolo neskoro, sedela vo vlaku, už sa rútil jednotlivými stanicami bez zastavenia. Možno mala v úvode šancu vystúpiť, hoci aj za jazdy, čím dlhšie v ňom však sedela, tým sa šanca na vyviaznutie z toho čudného trojuholníka bez ujmy na rozume zmenšovala. Pozerala som na ňu s nadhľadom, aký som za taký krátky čas dokázala získať, a snažila som sa z jej rozpoloženia zistiť, nakoľko je jej zúfalstvo definitívne.

„Naši chlapi sa spolu veľmi radi hrajú.“

„A očividne nielen oni,“ vyletelo mi z úst. „Ako si to predstavuješ? Prestahuješ sa k nemu? Pobalíš všetky tri deti, Marekovi zamávaš na rozlúčku a nešťastím ďalších štyroch osôb získaš vlastné šťastie?“

„Keď si to takto zhrnula...“

„Ina, si predsa matka,“ skúsila som trochu menej vyčítavo a Boh mi je svedkom, že som do toho pokojného tónu vkladala celé svoje úsilie. Rozhorčenie som odsunula bokom. Bola